

ҚОНУНИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Дар бораи мудофияи граждани

(Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с. 2004, № 2, мод. 38; с. 2007, № 3, мод. 161; с. 2014, № 11, мод. 656)

(Қонуни ҶТ аз 5.03.2007 № 229, аз 27.11.2014 № 1147, аз 2.01.2019 № 1565)

Қонуни мазкур вазифаҳо, асосҳои ҳуқуқии ташкил ва ба роҳ мондани мудофияи гражданиро дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон, салоҳияти мақомоти ҳокимияти давлатӣ, ташкилотҳо, сарфи назар аз шакли ташкилӣ ва ҳуқуқиашон, шахсони мансабдор ва шахрвандон, инчунин қувва ва воситаҳои мудофияи гражданиро дар соҳаи мудофияи граждани муайян менамояд (Қонуни ҶТ аз 2.01.2019 №1565).

БОБИ 1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 1. Мафҳуми мудофияи граждани

Мудофияи граждани - маҷмӯи чорабиниҳои умумидавлатии мудофиявӣ ва муҳофизатие мебошад, ки баҳри ҳимояи аҳолӣ, иқтисодиёт ва ҳудуди Тоҷикистон то очоз ва ҳангоми сар задани амалиётҳои ҷангӣ равона шудаанд (Қонуни ҶТ аз 2.01.2019 № 1565).

Моддаи 2. Қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи мудофияи граждани

Қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи мудофияи граждани ба Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Қонуни мазкур, дигар санадҳои меърию ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва санадҳои ҳуқуқи байналмилалӣ, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон эътироф кардааст, иборат мебошад (Қонуни ҶТ аз 2.01.2019 № 1565).

Моддаи 3. Вазифаҳои мудофияи граждани Ҷумҳурии Тоҷикистон

Вазифаҳои асосии мудофияи граждани Ҷумҳурии Тоҷикистон аз инҳо иборатанд:

- пешакӣ, дар замони осоишта, ба нақша гирифтани ва гузаронидани чорабиниҳои мудофияи граждани оид ба омода сохтани аҳолӣ ва ҳудуди Тоҷикистон баҳри ҳимояи ҳангоми сар задани амалиётҳои ҷангӣ ва баланд бардоштани устувории фаъолияти соҳаҳои иқтисодиёт дар замони ҷанг (Қонуни ҶТ аз 2.01.2019 № 1565);

- таъсис додан ва дар ҳолати омодагии доимӣ нигоҳ доштани мақомоти идора, қувва ва воситаҳои мудофияи граждани, системаи идора, алоқа ва огоҳонӣ, барои иҷрои вазифаҳо дар замони ҷанг;

- ташкил, омода сохтани ва дар ҳолати омодагии доимӣ нигоҳ доштани қисмҳои ҳарбӣ ва ҷузъу томҳои зудамали қӯшунҳои мудофияи граждани, сохторҳои

наҷотдиҳӣ ва нерӯҳои ҷайриҳарбии мудофияи граждани баҳри иҷрои вазифаҳои оид ба ҳифзи аҳолии, иқтисодиёт ва ҳудуди Тоҷикистон дар замони ҷанг;

- ташкили захираҳои эҳтиётии сафарбарсозии молу мулкҳои махсуси мудофияи граждани (Қонуни ҚТ аз 27.11.2014 № 1147);

- ташкили фонди зарурии иншоотҳои муҳофизатии (паноҳгоҳҳо) мудофияи граждани;

- ташкили захираҳои эҳтиётии озуқа ва доруворӣ;

- ташкили тайёрии ҳайати роҳбарикунанда ва фармондеҳӣ - сардорони мақомоти идора ва қувваҳои мудофияи граждани ҷиҳати иҷрои вазифаҳои онҳо дар замони ҷанг;

- ташкили омӯзиши аҳолии оид ба мудофияи граждани;

- анҷом додани назорати давлатӣ ба риоя намудани талаботҳои муҳандисӣ - техникаи мудофияи граждани ҳангоми таҳияи лоиҳаҳои сохтмони иншоотҳо, биноҳои маъмурӣ, истиқоматӣ ва ба истифода додани онҳо;

- ташкили шабакаҳои дидбонӣ ва назорати лаборатории мудофияи граждани;

- сари вақт огоҳонидани аҳолии аз таҳдиди сар задани амалиётҳои ҷангӣ, хатари ҳавоӣ, радиатсионӣ, кимиёвӣ, биологӣ (бактериологӣ) ва хатари дигар;

- ҷойгиронӣ ва эвакуатсияи аҳолии аз шаҳрҳои ба гурӯҳи мудофияи граждани мансубдонисташуда ва дигар маҳалҳои аҳолинишини дорои иншоотҳои махсусан муҳим, инчунин аз минтақаҳои таҳти таҳдиди зериобмонӣ қарордошта ва ноҳияҳои наздисарҳадӣ ба маҳалҳои бехатар;

- ташкили паноҳ намудани аҳолии дар иншоотҳои муҳофизатӣ ва таъмини онҳо бо воситаҳои ҳифзи инфиродӣ ва доруворӣ;

- гузаронидани чорабиниҳои рӯшноипинҳонкунӣ дар маҳалҳои аҳолинишин ва иншоотҳои иқтисодиёт;

- анҷом додани корҳои наҷотдиҳӣ ва таъхиринопазир;

- таъминоти аввалиндараҷаи аҳолии дар натиҷаи амалиётҳои ҷангӣ зарардида, аз он ҷумла бо хизматрасонии тиббӣ, ҳамчунин расонидани ёрии аввалиндараҷаи тиббӣ, таъминот бо ҷои зист ва дидани чораҳои дигари зарурӣ;

- мубориза бар зидди сӯхторҳои, ки дар натиҷаи амалиётҳои ҷангӣ ба вуқӯъ меоянд;

- муайян намудан ва нишон додани маҳалҳои, ки дучори захролудшавии радиоактивӣ, кимиёвӣ, биологӣ ва дигарҳо гаштаанд;

- безаргардонии аҳолии, техника, биноҳо, ҳудуд ва гузаронидани чорабиниҳои дигари зарурӣ;

- барқарор кардан ва нигоҳ доштани тартибот дар маҳалҳое, ки дар натиҷаи амалиётҳои ҷангӣ зарар дидаанд;
- таъмини фаъолияти хадмоти мудофияи граждани ҳангоми ҷанг;
- дафн намудани ҷасадҳо ҳангоми ҷанг;
- таҳия ва амали намудани чораҳо баҳри нигоҳ доштани иншоотҳое, ки барои фаъолияти устувори иқтисодиёт ва зисту зиндагонии аҳоли, ки дар ҳолати ҷангӣ заруранд;
- таъмини омодагии доимии қувва ва воситаҳои мудофияи граждани.

Моддаи 4. Асосҳои ташкил ва ҷорӣ намудани мудофияи граждани

Ташкил ва ба роҳ мондани мудофияи граждани яке аз вазифаҳои муҳимтарини давлат, қисми таркибии сохтмони мудофиявӣ, таъмини бехатарии давлат ба шумор меравад.

Мудофияи граждани дар тамоми ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯи принципи ҳудудию истеҳсоли ва бо назардошти хусусиятҳои вилоятҳо, шаҳру ноҳияҳо ва дигар маҳалҳои аҳолинишин, инчунин ташкилотҳо новобаста аз шакли ташкили ва ҳуқуқиашон ташкил карда мешавад (Қонуни ҚТ аз 2.01.2019 № 1565).

Тайёрии давлат ба мудофияи граждани пешакӣ дар замони осоишта бо дарназардошти тараққиёти силоҳу аслиҳа, техникаи ҳарбӣ ва воситаҳои ҳифзи аҳоли аз воситаҳои ҳозиразамони ҳуҷум ва ҳатарҳое, ки дар натиҷаи амалиётҳои ҷангӣ ба вуқӯ меоянд, амали карда мешавад (Қонуни ҚТ аз 27.11.2014 № 1147).

Ба роҳ мондани мудофияи граждани дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ё дар маҳалҳои алоҳидаи он аз лаҳзаи эълон шудани ҳолати ҷангӣ, амалан оҷоз ёфтани амалиётҳои ҳарбӣ ё аз ҷониби Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон эълон намудани вазъияти ҳарбӣ дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон ё дар маҳалҳои алоҳидаи он оҷоз меёбад (Қонуни ҚТ аз 2.01.2019 № 1565).

Моддаи 5. Дараҷабандии ҳудудҳо ва иншоотҳои мудофияи граждани

Дараҷабандии шаҳрҳо, маҳалҳои аҳолинишин ва объектҳои иқтисодиёт бо мақсади ба таври комплексӣ ва тафриқавӣ гузаронидани чорабиниҳои мудофияи граждани амали карда мешавад.

Дараҷабандии шаҳрҳо, маҳалҳои аҳолинишин ва объектҳои иқтисодиёт вобаста ба аҳамияти сиёсӣ, иқтисодӣ ва мудофиявӣ доштани онҳо, мувофиқи тартиби муайяннамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон амали карда мешавад.

БОБИ 2. ВАКОЛАТҲОИ МАҚОМОТИ ҲОКИМИЯТИ ДАВЛАТӢ ДАР СОҲАИ МУДОФИЯИ ГРАЖДАНӢ

Моддаи 6. Ваколатҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи мудофияи граждани

Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон:

- сиёсати давлатиро дар соҳаи мудофияи граждани муайян месозад;
- Нақшаи мудофияи граждани Ҷумҳурии Тоҷикистонро тасдиқ менамояд;
- Нақшаи мудофияи граждани Ҷумҳурии Тоҷикистонро дар ҳудуди ҷумҳурӣ ё дар маҳалҳои алоҳидаи он ба таври пурра ё қисман қорӣ менамояд (Қонуни ҚТ аз 2.01.2019 № 1565);
- сохтор, ҳайати қўшунҳои мудофияи граждани, воҳидҳои штатӣ ва маҳалҳои ҷойгиршавии онҳо, Низомномаи қўшунҳои мудофияи граждани Ҷумҳурии Тоҷикистонро тасдиқ менамояд;
- ба ҳайати олии афсарӣ рутбаҳои ҳарбӣ медиҳад ё рутбаҳои онҳоро паст менамояд, маҳрум месозад ё барқарор менамояд;
- дигар ваколатҳоро дар соҳаи мудофияи граждани, ки қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян намудааст, амалӣ мегардонад (Қонуни ҚТ аз 5.03.2007 № 229).

Моддаи 7. Ваколатҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи мудофияи граждани

Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон:

- татбиқи сиёсати ягонаи давлатиро дар соҳаи мудофияи граждани таъмин менамояд;
- дар доираи ваколатҳои худ санадҳои меъёрии ҳуқуқиро оид ба масъалаҳои мудофияи граждани қабул менамояд;
- ба ташкил ва ба роҳ мондани мудофияи граждани роҳбарӣ менамояд;
- тартиби банақшагирӣ, маблағгузорӣ ва таъминоти моддию техникии мудофияи гражданиро муайян намуда, иҷрои онро назорат менамояд;
- ба Нақшаи рушди иқтисодию иҷтимоии Ҷумҳурии Тоҷикистон чорабиниҳои мудофияи гражданиро дохил намуда, ҷудо намудани маблағҳои заруриро барои татбиқи онҳо таъмин месозад;
- тартиб ва меъёрҳои ба гурӯҳҳои мудофияи граждани мансуб донишҷӯи шаҳрӣ ва маҳалҳои аҳолинишин, инчунин иншоотҳои махсусан муҳимро, ки дар иқтисодиёти мамлакат нақши муҳим мебозанд ё ба бехатарии аҳоли таъсир мерасонанд, муайян месозад;
- Нақшаи муайян намудани маҳалҳои ҷойгиркунӣ ва эвакуатсияи аҳоли, инчунин арзишҳои моддии мамлакатро дар ҳолатҳои ба миён омадани хавф ва оғоз ёфтани амалиётҳои ҷангӣ тасдиқ менамояд;

- чорабиниҳоро оид ба баланд бардоштани устувории фаъолияти иқтисодиёти мамлакат дар замони ҷанг амалӣ мегардонад;

- номгӯи техникаи махсус ва молу мулкоро, ки мақомоти идора, қисмҳо ва ҷузъу томҳои мудофияи граждани бо онҳо муҷахҳаз гардонида мешаванд, тасдиқ менамояд (Қонуни ҚТ аз 27.11.2014 № 1147);

- номгӯй, сохтор, ҳайат, пуррагардонӣ ва муҷахҳазгардони мақомоти идора ва нерӯҳои ҷайриҳарбии мудофияи граждани ва заминаи таъсисёбии онҳоро муайян ва тасдиқ менамояд;

- ба вазоратҳо, идораҳо, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ва ташкилотҳо вазифаҳоро оид ба тайёр намудан ва ба мақомот ва қўшунҳои мудофияи граждани додани техника, воситаҳои алоқа ва дигар воситаҳои моддию техникаӣ ҳангоми эълони сафарбарсозӣ ва иҷро намудани дигар вазифаҳои сафарбарсозӣ муқаррар менамояд (Қонуни ҚТ аз 5.03.2007 № 229);

- тартиби ташкили фонди иншоотҳои муҳофизатӣ ва дигар иншоотҳои мудофияи граждани, инчунин тартиби захиранамой, нигоҳдорӣ ва истифодабарии захираҳои моддию техникаӣ, хӯрокворӣ, тиббӣ ва дигар воситаҳоро бо мақсадҳои мудофияи граждани муайян месозад;

- тартиб ва мӯҳлатҳои гузаронидани ҷамъомадҳои таълимӣ ва махсуси ҳайати роҳбарикунандаи мудофияи гражданиро муайян месозад;

- шартномаҳои байниҳукуматиро ҷиҳати ҳамкориҳо дар риштаи мудофияи граждани ба имзо расонда, барои таъмини иҷрои ўҳдадорихи байналмилалии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба мудофияи граждани чораҳо меандешад;

- дигар ваколатҳоро дар соҳаи мудофияи граждани тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом медиҳад.

Моддаи 8. Кумитаи ҳолатҳои фавқулодда ва мудофияи граждани назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи мудофияи граждани

Кумитаи ҳолатҳои фавқулодда ва мудофияи граждани назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мақомоти давлатии идораи мудофияи граждани Ҷумҳурии Тоҷикистон буда, сиёсати ягонаи давлатиро дар соҳаи мудофияи граждани амалӣ месозад (Қонуни ҚТ аз 5.03.2007 № 229).

Кумитаи ҳолатҳои фавқулодда ва мудофияи граждани назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи ваколатҳои худ (Қонуни ҚТ аз 5.03.2007 № 229):

- роҳбарии ҳамарӯзаи мудофияи граждани Ҷумҳурии Тоҷикистонро амалӣ сохта, барои ба роҳ мондан, тараққию ташаккул, тайёрӣ ва омодагии доимии он ҷавобгӯ мебошад;

- лоиҳаҳои санадҳои меъёрии ҳуқуқиро оид ба таъсис, сохтор ва ҳайати мақомоти идора, қувваҳо ва воситаҳои мудофияи граждани, системаи идора,

огоҳонидан ва алоқа, ҳифзи аҳолӣ ва иқтисодиёт ҳангоми рӯй додани амалиётҳои ҷангӣ ва оид ба дигар масъалаҳои мудофияи граждани таҳия ва ба баррасию тасдиқи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод менамояд;

- дар доираи салоҳиятҳои худ қарорҳоро оид ба ташкил ва ҳамоҳангсозии чорабиниҳои мудофияи граждани, ки иҷрои онҳо ба роҳбарони вазорату идораҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, раисони вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳо, инчунин ташкилотҳо новобаста аз шакли ташкилӣ ва ҳуқуқиашон, тамоми шахсони мансабдор ва аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳатмист, қабул менамояд;

- Нақшаи мудофияи граждани Ҷумҳурии Тоҷикистонро таҳия менамояд;

- самтҳои асосии фаъолияти мудофияи граждани Ҷумҳурии Тоҷикистонро муайян месозад;

- сари вақт огоҳонидани ҳайати роҳбарикунандаи мудофияи граждани ва аҳолии мамлакатро аз хавфи рӯй додани амалиётҳои ҷангӣ ва хатарҳои, ки дар натиҷаи амалиётҳои ҷангӣ ба амал меоянд, таъмин менамояд;

- тайёри ва омодагии сафарбарсозии мақомоти идора ва қувваҳои мудофияи граждани Ҷумҳурии Тоҷикистонро амалӣ ва таъмин месозад;

- идораи қувваҳои мудофияи гражданиро дар ҷараёни анҷом додани корҳои наҷотдиҳӣ ва баргараф намудани оқибатҳои амалиётҳои ҷангӣ амалӣ месозад;

- роҳбарии қўшунҳои мудофияи граждани Ҷумҳурии Тоҷикистонро анҷом медиҳад;

- бонгҳои огоҳкунии мудофияи гражданиро дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия ва ҷорӣ намуда, амалҳои аҳолиро дар асоси онҳо ташкил ва идора менамояд (Қонуни ҚТ аз 2.01.2019 № 1565);

- созмон, муҷаҳҳаз гардондан ва дар ҳолати омодагии доимӣ нигоҳ доштани нерӯҳои ҷайриҳарбии мудофияи гражданиро таъмин менамояд;

- тайёрии ҳайати роҳбарикунанда ва фармондеҳӣ-сардорони мудофияи граждани, инчунин омӯзиши аҳолии мамлакатро оид ба мудофияи граждани ташкил менамояд;

- гурӯҳҳои қувваҳо ва воситаҳои мудофияи граждани Ҷумҳурии Тоҷикистонро созмон дода, идоракунии онҳоро дар рафти бурдани корҳои наҷотдиҳӣ ва таъхирнопазир ташкил менамояд;

- таҳияи воситаҳои таълимию методӣ, барномаҳои тайёрии ҳайати роҳбарикунанда, фармондеҳӣ-сардорон ва ҳайати шахсии мақомоти идора, қўшунҳо ва нерӯҳои ҷайриҳарбии мудофияи граждани ва омӯзиши аҳолиро оид ба мудофияи граждани ҳамоҳанг месозад ва тасдиқ менамояд;

- бо тартиби муқарраргардида дархостҳоро ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба ихтироъ, истеҳсол ва таъмини аслиҳа, техникаи ҳарбӣ, молу мулки

махсус, инчунин таъмири техника ва дигар амволи мудофиаи граждани пешниҳод менамояд (Қонуни ҚТ аз 27.11.2014 № 1147);

- ташкил ва назорати таъмини ҳаёт ва фаъолияти аҳолии дар натиҷаи амалиётҳои ҷангӣ зарардиқаро амалӣ месозад;

- пешниҳодотро оид ба ташкили фондҳои эҳтиётии сафарбарсозии молу мулки махсуси мудофиаи граждани таҳия ва ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон манзур менамояд, назорати доимиро чиҳати пуррагардонӣ, ҷойгиркунӣ, шароити нигоҳдорӣ ва сари вақт ивазкунии онҳо вобаста ба мӯҳлатҳои нигоҳдориашон ба роҳ мемонад (Қонуни ҚТ аз 27.11.2014 № 1147);

- гузаронидани корҳои илмӣ-тадқиқотӣ, илмӣ-техникӣ ва таҷрибавию ихтироотиро оид ба масъалаҳои ҳифзи аҳоли, иқтисодиёт ва ҳудуди мамлакат аз воситаҳои ҳозиразамони зарбазананда ва хатарҳое, ки ҳангоми амалиётҳои ҷангӣ ба вуқӯъ меоянд, ташкил менамояд (Қонуни ҚТ аз 2.01.2019 № 1565);

- назорати иҷрои қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистонро оид ба масъалаҳои мудофиаи граждани таъмин менамояд;

- ҳамкориҳои байналмилалиро дар соҳаи мудофиаи граждани анҷом медиҳад;

- дигар ваколатҳоеро, ки қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи мудофиаи граждани муайян намудааст, анҷом медиҳад.

Моддаи 9. Ваколатҳои Вазорати мудофиаи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи мудофиаи граждани

Вазорати мудофиаи Ҷумҳурии Тоҷикистон:

- мақомоти идораи мудофиаи гражданиро аз хавфи сар задани амалиётҳои ҷангӣ ва хатарҳое, ки дар натиҷаи амалиётҳои ҷангӣ ба вуқӯъ меоянд, инчунин аз эълони сафарбарсозӣ огоҳ месозад;

- ба мақомоти идораи мудофиаи граждани маълумотро оид ба иншоотҳои зарбаҳои эҳтимолии мушакӣ ва ҳавоии душман, инчунин иншоотҳо ва маҳалҳои эҳтимолии амалиётҳои диверсионӣ-ҷосусии душман пешниҳод менамояд;

- оид ба ҳайат, шумора ва таҷҳизоти қисмҳои ҳарбӣ ва сохторҳои Вазорати мудофиаи Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки барои иҷрои корҳои наҷотдиҳӣ ва таъхирнопазир дар замони ҷанг ҷудо карда шудаанд, мақомоти идораи мудофиаи гражданиро огоҳ месозад;

- мақомоти идораи мудофиаи гражданиро аз ноҳияҳо ва маҳалҳои аҳолинишини ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки барои ҷойгир намудани аҳолии эвакуатсияшуда ва қувваҳои мудофиаи граждани истифодаашон имконнопазир аст, огоҳ месозад (Қонуни ҚТ аз 2.01.2019 № 1565);

- ба мақомоти идораи мудофияи граждани маълумотро оид ба нуқтаҳои ҷамъшавии даъватшавандагон ва эҳтиёҷоти нуқтаҳои мазкур ба иншоотҳои муҳофизатӣ ва воситаҳои ҳифзи инфиродӣ пешниҳод менамояд;
- ба мақомоти идораи мудофияи граждани маълумотро оид ба ҳайати даъватшавандагони эҳтиётӣ ва манбаъҳои техникаи иншоотҳои иқтисодӣ, ки дар замони ҷанг барои эҳтиёҷоти мудофияи граждани истифода бурда мешаванд, пешниҳод менамояд;
- нақшаҳои ҳамкориҳоро оид ба масъалаҳои мудофияи граждани таҳия менамояд.

Дигар ваколатҳои Вазорати мудофияи Ҷумҳурии Тоҷикистонро дар соҳаи мудофияи граждани қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

Моддаи 10. Ваколатҳои вазорату идораҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи мудофияи граждани

Вазорату идораҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон:

- роҳбарии мудофияи граждани соҳаро анҷом медиҳанд;
- санадҳои меъёриро оид ба масъалаҳои мудофияи граждани қабул намуда, талаботи онҳоро ба маълумоти сохторҳои таркибии худ расонида, иҷрои онҳоро назорат мекунанд;
- чорабиниҳои мудофияи гражданиро ба нақша гирифта, онҳоро дар сохторҳои таркибии худ доир менамоянд;
- мақомоти идора, қувва ва воситаҳои мудофияи гражданиро таъсис дода, дар ҳолати омодагии доимӣ нигоҳ медоранд, инчунин пуррагардонӣ ва бо молу мулки зарурӣ таъмин намудани онҳоро амалӣ месозанд (Қонуни ҚТ аз 27.11.2014 № 1147);
- тайёрии ҳайати роҳбарикунанда ва омӯзиши коргарону хизматчиёни соҳа ва ташкилотҳои тобеъро оид ба мудофияи граждани ташкил менамоянд;
- чорабиниҳои ташкилӣ ва муҳандисию техникаи мудофияи гражданиро, ки баҳри нигоҳ доштани ташкилотҳо ва устувории фаъолияти онҳо дар давраи ҷанг равона карда шудаанд, таҳия ва амалӣ месозанд;
- чорабиниҳоро оид ба ҷойгиркунонӣ ва эвакуатсияи ташкилотҳои тобеъ ва коргарону хизматчиёни онҳо ба маҳалҳои беҳатар, ки мувофиқи нақшаи мудофияи граждани муқаррар карда шудааст, ба нақша гирифта, дар таъмини омодагии саривақтии ин маҳалҳо барои қабули эвакуатсияшавандагон иштирок менамоянд;
- оид ба ҷалби қувваҳои мудофияи граждани тобеъ барои гузаронидани корҳои наҷотдиҳӣ ва таъхирнопазир дар дигар ташкилотҳо қарор қабул менамоянд;

- бо тартиби муқарраршуда таъминоти молиявӣ ва моддӣ-техникии чорабиниҳои мудофияи гражданиро, ки дар ташкилотҳои тобеъ ва умуман дар соҳа гузаронида мешаванд, таъмин менамоянд;
- ҳангоми ба лоиҳагирии сохтмон ва баистифодадиҳии ташкилотҳои тобеъ риоя гардидани меъёрҳои муқарраршудаи муҳандисию техникии мудофияи гражданиро таъмин менамоянд;
- вобаста ба эҳтиёҷоти мудофияи граждани захираҳои моддию техникаӣ, хӯрокворӣ, тиббӣ ва дигар воситаҳои ташкил ва нигоҳ медоранд;
- дигар ваколатҳоеро, ки қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи мудофияи граждани муайян намудааст, анҷом медиҳанд.

Моддаи 11. Ваколатҳои мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ дар соҳаи мудофияи граждани

Мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ:

- роҳбарии мудофияи гражданиро дар ҳудуди худ анҷом медиҳанд (Қонуни ҚТ аз 2.01.2019 № 1565);
- таъсис додани мақомоти идора, қувва ва воситаҳои мудофияи гражданиро дар ҳудуди худ анҷом медиҳанд (Қонуни ҚТ аз 2.01.2019 № 1565);
- дар доираи салоҳияти худ вобаста ба масъалаҳои ташкил ва ба роҳ мондани мудофияи граждани дар ҳудуди худ қарорҳо қабул менамоянд (Қонуни ҚТ аз 2.01.2019 № 1565);
- гузаронидани чорабиниҳои мудофияи гражданиро ташкил намуда, нақшаҳои мудофияи гражданиро таҳия ва амалӣ месозанд;
- баҳри дар ҳолати омодагии доимӣ нигоҳ доштани мақомоти идора, системаи огоҳкунӣ ва алоқа, қувва ва воситаҳои мудофияи граждани чораҳо меандешанд;
- тайёрии ҳайати роҳбарикунанда ва фармондеҳӣ-сардорон, ҳайати шахсии нерӯҳои ҷайриҳарбии мудофияи гражданиро амалӣ месозанд;
- омӯзиши аҳолиро оид ба мудофияи граждани ташкил менамоянд;
- сари вақт огоҳонидани аҳолиро оид ба сар задани амалиётҳои ҷангӣ ва хатарҳои, ки дар натиҷаи бурдани амалиётҳои ҷангӣ ба вуқӯъ меоянд, таъмин менамоянд;
- маҳалҳои бехатар ва муассисаҳои табобатиро барои ҷойгир намудани аҳолии эвакуатсияшаванда тайёр менамоянд;
- чорабиниҳоро ҷиҳати эвакуатсия намудани аҳоли ва арзишҳои моддӣ ва фарҳангӣ ба маҳалҳои бехатар ҷойгир намудани онҳо, кушодани муассисаҳои табобатӣ ва дигар муассисаҳо, ки барои таъминоти аввалиндараҷаи аҳолии зарардида заруранд, анҷом медиҳанд;

- чалб ва истифода бурдани қувва ва воситаҳои дар ихтиёрашон бударо барои амалӣ намудани чорабиниҳои мудофияи граждани таъмин менамоянд;
- фонди зарурии иншоотҳои муҳофизатии (паноҳгоҳҳои) мудофияи гражданиро дар ҳудуди худ ташкил медиҳанд (Қонуни ҚТ аз 2.01.2019 № 1565);
- барои нигоҳдорӣ ва ҳифзи захираҳои сафарбарсозии молу мулки махсуси мудофияи граждани шароит муҳайё намуда, инчунин захираи амволи ҳамарӯза истифодашавандаи мудофияи гражданиро ташкил ва нигоҳдории онҳоро таъмин менамоянд (Қонуни ҚТ аз 27.11.2014 № 1147);
- чорабиниҳои баланд бардоштани устувории фаъолияти соҳаҳо ва ташкилотҳоро дар замони ҷанг амалӣ месозанд;
- вобаста ба эҳтиёҷоти мудофияи граждани захираҳои моддию техники, хӯрокворӣ, тиббӣ ва дигар воситаҳоро ташкил ва нигоҳ медоранд;
- назорати ҳолати мудофияи гражданиро дар ҳудуди худ анҷом медиҳад (Қонуни ҚТ аз 2.01.2019 № 1565);
- дигар ваколатҳоро оид ба масъалаҳои мудофияи граждани тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ мегардонанд.

БОБИ 3. ҲУҚУҚ ВА ЁХДАДОРИҲОИ ТАШКИЛОТҲО ВА ШАҲРВАНДОН ДАР СОҲАИ МУДОФИАИ ГРАЖДАНӢ

Моддаи 12. Ҳуқуқ ва ёхдадорихои ташкилотҳо дар соҳаи мудофияи граждани

Ташкилотҳо дар доираи салоҳияти худ ва бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон:

- чорабиниҳои мудофияи гражданиро ба нақша мегиранд ва доир менамоянд;
- мақомоти идора, қувва ва воситаҳои мудофияи гражданиро таъсис дода, тайёри, омодагии доимӣ ва таъминоти моддию техникии онҳоро баҳри иҷрои вазифаҳои мудофияи граждани таъмин менамоянд;
- дар доираи салоҳияти худ оид ба масъалаҳои ташкил ва ба роҳ мондани мудофияи граждани дар ташкилотҳо қарорҳо қабул менамоянд;
- тайёрии ҳайати роҳбарикунанда ва фармондеҳӣ-сардорон, ҳайати шахсии нерӯҳои ҷайриҳарбӣ, инчунин омӯзиши коргарону хизматчиёни муассисаҳоро оид ба мудофияи граждани ташкил менамоянд;
- чорабиниҳоро оид ба ҳифзи коргарону хизматчиён ва аъзои оилаи онҳо, фондҳои асосии истеҳсоли, ашёи хом ва маҳсулоти тайёр дар замони ҷанг ба нақша гирифта, амалӣ месозанд;
- чорабиниҳоро ҷиҳати баланд бардоштани устувории фаъолияти ташкилотҳо дар замони ҷанг таҳия ва татбиқ менамоянд;

- системаи огоҳкунӣ ва алоқаро ташкил намуда, онро дар ҳолати омодагии доимӣ барои истифодабарӣ нигоҳ медоранд;
- вобаста ба эҳтиёҷоти мудофияи граждани захираҳои моддию техникаӣ, хӯрокворӣ, тиббӣ ва дигар воситаҳои ташкил ва нигоҳ медоранд;
- амалиёти дурусти коргарону хизматчиёни муассисаҳои дар асоси бонгҳои огоҳкунандаи мудофияи граждани ташкил менамоянд;
- корҳои наҷотдиҳӣ ва таъхирнопазирро дар ҳудуди худ ташкил менамоянд ва анҷом медиҳанд;
- бо мақомоти маҳаллии мудофияи граждани дар иҷрои вазифаҳои гузошташуда ҳаматарафа мусоидат ва ҳамкорӣ менамоянд, оид ба ҳифзи иҷтимоии хизматчиёни ҳарбӣ ва ҳайати шахсии нерӯҳои чайриҳарбии мудофияи граждани, коргарону хизматчиён ва дигар шахсоне, ки барои иҷрои чорабиниҳои мудофияи граждани ҷалб карда мешаванд, чораҳои иловагӣ меандешанд.

Ташкилотҳои, ки дорои истеҳсолоти нисбатан хатарнок мебошанд, ё ин ки дар рафти истеҳсолот моддаҳои хатарнокро истифода мебаранд, инчунин дорои аҳамияти мудофиявӣ ва иқтисодӣ ё ин ки ифодакунандаи дараҷаи баланди хавфи ба вуқӯъ омадани ҳолатҳои фавқулодда дар замони осоишта ва ҷанг мебошанд, нерӯҳои махсуси чайриҳарбии мудофияи гражданиро таъсис дода, онҳоро дар ҳолати омодагии доимӣ нигоҳ медоранд.

Моддаи 13. Ҳуқуқҳо ва вазифаҳои шахрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи мудофияи граждани

Шахрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон мувофиқи қонунҳо ва дигар санадҳои меъёрию ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон:

- дар иҷрои чорабиниҳои мудофияи граждани иштирок намуда, талаботи қонунҳо ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқиро дар ин соҳа иҷро менамоянд;
- воситаҳои ҳифз аз хатарҳои, ки ҳангоми сар задан ва рафти амалиётҳои ҷангӣ ба вуқӯъ меоянд, меомӯзанд;
- ба мақомоти ҳокимияти давлатӣ ва ташкилотҳо дар ҳалли масъалаҳои соҳаи мудофияи граждани ёрӣ мерасонанд.

БОБИ 4. РОҲБАРӢ ВА ИДОРАИ МУДОФИАИ ГРАЖДАНӢ

Моддаи 14. Роҳбарии мудофияи граждани

Роҳбарии мудофияи гражданиро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ месозад.

Раиси Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Сардори мудофияи граждани Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад. Ӯ роҳбарӣ ва идораи умумӣ ва бевоситаи мудофияи граждани Ҷумҳурии Тоҷикистонро амалӣ менамояд.

Муовини аввали Сардори мудофиаи граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон Раиси Кумитаи ҳолатҳои фавқулодда ва мудофиаи граждании назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад. Ӯ роҳбарии ҳамарӯзаи мудофиаи граждании Ҷумҳурии Тоҷикистонро дар асоси нишондодҳои Сардори мудофиаи граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ сохта, фармондеҳи қўшунҳои мудофиаи граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад (Қонуни ҚТ аз 5.03.2007 № 229).

Роҳбарӣ ва идораи мудофиаи гражданий дар вазорату идораҳо ва ташкилотҳо аз ҷониби вазирон, роҳбарони идораҳо ва ташкилотҳо, ки мутобиқан сардорони мудофиаи граждании вазорату идораҳо ва ташкилотҳо мебошанд, амалӣ карда мешавад.

Роҳбарӣ ва идораи мудофиаи гражданий дар қаламрави Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе, шаҳру ноҳияҳо аз ҷониби раисони Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе, шаҳру ноҳияҳо, ки мутобиқан сардорони мудофиаи граждании вилоятҳо, шаҳру ноҳияҳо мебошанд, амалӣ карда мешавад.

Сардорони раёсат, шуба ва бахшҳои Кумитаи ҳолатҳои фавқулодда ва мудофиаи граждании назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе, шаҳру ноҳияҳо бошанд, муовинони аввали сардорони мудофиаи граждании вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳо мебошанд ва роҳбарии ҳамарӯза ва ба роҳ мондани мудофиаи гражданиро дар қаламрави вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳо амалӣ месозанд (Қонуни ҚТ аз 2.01.2019 № 1565).

Моддаи 15. Мақомоти идораи мудофиаи гражданий

Мақомоти идораи мудофиаи граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҷумҳурӣ, Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳо инҳо мебошанд:

а) дар ҷумҳурӣ, вилоятҳо, шаҳру ноҳияҳо (Қонуни ҚТ аз 5.03.2007 № 229):

- Кумитаи ҳолатҳои фавқулодда ва мудофиаи граждании назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, раёсат, шуба ва бахшҳои Кумитаи ҳолатҳои фавқулодда ва мудофиаи граждании назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе, шаҳру ноҳияҳо (Қонуни ҚТ аз 5.03.2007 № 229, аз 2.01.2019 № 1565);

- комиссияҳои эвакуатсионии ҷумҳуриявӣ, вилоятӣ, шаҳрӣ ва ноҳиявӣ;

- комиссияҳои ҷумҳуриявӣ, вилоятӣ, шаҳрӣ ва ноҳиявӣ оид ба баланд бардоштани устувории фаъолияти соҳаҳо ва ташкилотҳо дар замони ҷанг;

- хадамоти мудофиаи граждании ҷумҳуриявӣ, вилоятӣ, шаҳрӣ ва ноҳиявӣ.

б) дар вазоратҳо, идораҳо ва ташкилотҳо, новобаста аз шакли ташкилӣ ва ҳуқуқиашон (Қонуни ҚТ аз 5.03.2007 № 229):

- дастгоҳи идораи дахлдор ва ситодҳои оид ба ҳолатҳои фавқулодда ва мудофияи граждани;
- комиссияҳои эвакуатсионӣ;
- комиссияҳои оид ба баланд бардоштани устувории фаъолияти соҳаҳо ва ташкилотҳо дар замони ҷангӣ;
- хадамотҳои мудофияи граждани.

Ба раёсат, шӯба ва бахшҳои Кумитаи ҳолатҳои фавқулодда ва мудофияи граждани назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе, шаҳру ноҳияҳо, хизматчиёни ҳарбие, ки аз ҷониби Раиси Кумитаи ҳолатҳои фавқулодда ва мудофияи граждани назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба вазифа таъин ва аз вазифа озод карда мешаванд, роҳбарӣ менамоянд (Қонуни ҚТ аз 5.03.2007 № 229, аз 2.01.2019 № 1565).

Раёсат, шӯба ва бахшҳои Кумитаи ҳолатҳои фавқулодда ва мудофияи граждани назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе, шаҳру ноҳияҳо аз ҳисоби хизматчиёни ҳарбӣ ва хизматчиён, дар асоси ҷадвали штатии аз ҷониби Кумитаи ҳолатҳои фавқулодда ва мудофияи граждани назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳияшуда, вобаста ба шумораи штатии ҳайати шахсии барои он муқарраршуда, пурра карда мешаванд (Қонуни ҚТ аз 5.03.2007 № 229, аз 2.01.2019 № 1565).

Ситодҳо оид ба ҳолатҳои фавқулодда ва мудофияи граждани вазоратҳо, идораҳо, ташкилотҳо ва хадамотҳои мудофияи гражданиро муовинони аввали роҳбарони (сармуҳандисони) вазоратҳо, идораҳо ва ташкилотҳо сардорӣ менамоянд.

Вазорату идораҳо ва ташкилотҳо, ки ба гурӯҳҳои мудофияи граждани мансуб доништа шудаанд, ё ин ки дар базаи онҳо хадамоти мудофияи граждани таъсис дода шудааст, инчунин дар таъмини фаъолияти ҳаётии мамлакат аҳамияти бачоят муҳим доранд, ӯҳдадоранд дар ҷадвали штатиашон кормандони масъулро (сармутахассисро) оид ба мудофияи граждани дар доираи ҳуқуқҳои шӯбаҳои асосӣ бо иҷрои вазифаи муовини сардори ситоди ҳолатҳои фавқулодда ва мудофияи граждани ё дигар вазифаи роҳбарикунанда дар ситоди зикршуда дошта бошанд.

Комиссияҳои эвакуатсионӣ ва комиссияҳои оид ба баланд бардоштани устувории фаъолияти соҳаҳо ва ташкилотҳо дар замони ҷанг бо мақсади пешакӣ ба нақша гирифтани, тайёрии ва амалӣ сохтани вазифаҳои махсуси мудофияи граждани дар замони ҷанг таъсис дода мешаванд.

Хадамоти мудофияи граждани баҳри иҷрои чорабиниҳои муҳандисӣ-техникӣ, тиббӣ ва дигар чорабиниҳои махсуси мудофияи граждани ва вобаста ба ин вазифаҳо тайёр намудани қувва ва воситаҳо, шароитҳо ва инчунин таъмини

амалиёти қувваҳои мудофияи граждани дар рафти гузаронидани корҳои наҷотдиҳӣ ва таъхирнопазир таъсис дода мешаванд.

Мақомоти идораи мудофияи граждани ҳамма гуна дараҷаҳо бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, қарорҳои раисони вилоятҳо, шаҳру ноҳияҳо ва дар вазорату идораҳо ва ташкилотҳо бошад, бо фармонҳои алоҳидаи сардорони мудофияи граждани онҳо таъсис дода мешаванд.

Ҳуқуқ ва вазифаҳои мақомоти идораи мудофияи граждани, сохтор, тартиби таъсисдиҳӣ ва пуррагардонии онҳоро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян месозад.

БОБИ 5. ҚУВВАҲО, ШАБАКАҲОИ ДИДБОНӢ ВА НАЗОРАТИ ЛАБОРАТОРИИ МУДОФИАИ ГРАЖДАНӢ

Моддаи 16. Қувваҳои мудофияи граждани

Қувваҳои мудофияи граждани аз қисмҳои ҳарбӣ ва ҷузъу томҳои мудофияи граждани, дигар воҳидҳои ҳарбикунонидашудаи Кумитаи ҳолатҳои фавқулодда ва мудофияи граждани назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, нерӯҳои чайриҳарбии мудофияи граждани, ки дар вазорату идораҳо, ташкилотҳо, хадамоти мудофияи граждани, инчунин қисмҳои ҳарбӣ, ҷузъу томҳои сохторҳои қудратии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки мувофиқи нақшаҳои мудофияи граждани барои бартараф сохтани оқибатҳои амалиётҳои ҷангӣ ва ҳолатҳои фавқулолдаи замони осоишта ҷудо карда мешаванд, иборатанд (Қонуни ҚТ аз 5.03.2007 № 229).

Моддаи 17. Қўшунҳои мудофияи граждани ва вазифаҳои асосии онҳо

Қўшунҳои мудофияи граждани Ҷумҳурии Тоҷикистон сохтори давлатии ҳарбӣ буда, барои ҳалли масъалаҳои мудофияи граждани таъин шудаанд.

Қўшунҳои мудофияи граждани асоси қувваҳои мудофияи гражданиро ташкил медиҳанд.

Қўшунҳои мудофияи граждани бо техникаи махсус, инчунин бо силоҳи оташфишон ва сард тачҳизонида мешаванд (Қонуни ҚТ аз 27.11.2014 № 1147).

Фаъолияти қўшунҳои мудофияи граждани аз лаҳзаи эълон шудани ҳолати ҷангӣ, ҳақиқатан очоз ёфтани амалиётҳои ҳарбӣ ё аз ҷониби Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ё дар маҳалҳои алоҳидаи он ҷорӣ карда шудани вазъияти ҳарбӣ, инчунин дар замони осоишта дар ҳолатҳои ба вуқӯъ омадани офатҳои табиӣ, эпидемияҳо, эпизоотияҳо, эпифитотияҳо, садамаҳои калон ва фоҷиаҳо, ки саломатии аҳолиро зери хатар монда, гузаронидани корҳои наҷотдиҳӣ ва таъхирнопазирро талаб менамоянд, очоз меёбад. Вазифаҳои асосии қўшунҳои мудофияи граждани аз инҳо иборатанд:

- кофтуков ва наҷотдиҳии одамоне, ки ҳангоми амалиётҳои ҷангӣ ва ҳолатҳои фавқулодда дар зери вайронаҳо, дар биноҳо ва иншоотҳои харобгардида, осебдида ва оташирифта дармондаанд;
- расонидани ёрии аввалаи тиббӣ ба ҷабрдидагон ва тайёр намудани онҳо барои эвакуатсия ба муассисаҳои муолиҷавӣ;
- бурдани тадқиқоти муҳандисӣ, кушодани таҳхонаҳои зери вайронаҳо монда ва харобгардида, тоза намудани вайронаҳо, дар онҳо сохтани роҳравҳо ва гузаргоҳҳо, рафъи садамаҳо ва оқибатҳои онҳо дар шабакаҳои коммуналию энергетикӣ ва технологӣ оmodасозии хати ҳаракат, таҷҳизонидани нуқтаҳои идоракунӣ;
- таъмини гузаронидани корҳои наҷотдиҳӣ ва таъхирнопазир бо пешбурди тадқиқоти радиатсионӣ, кимиёвӣ, бактериологӣ (биологӣ), анҷом додани назорати дозиметрӣ ва кимиёвии воҳидҳо;
- гузаронидани коркарди махсуси ҳайати шахсии воҳидҳо ва нерӯҳои ба ихтиёри онҳо додасуда;
- гузаронидани дегазатсия, дезактиватсия ва дезинфексияи сару либос ва дигар воситаҳои моддӣ, маҳалҳо, роҳҳо, иншоотҳо ва ҳангоми зарурат гузаронидани коркарди санитарии аҳоли;
- гузаронидани муоинаи зиддисӯхторӣ, маҳдуд ва хомӯш сохтани сӯхторҳо дар хатҳои ҳаракат ва мавзёҳои осебдида;
- рафъи садамаҳо дар хатҳои алоқа баҳри таъмини алоқаи боэътимод, ки идоракунӣ воҳидҳо ва нерӯҳои ба ихтиёри онҳо додасуда, инчунин алоқаро бо мақомоти идораи болоӣ ва қувваҳои ҳамкор таъмин менамоянд;
- муоинаи сарчашмаҳои об, ба даст овардан, тоза кардан ва бо об таъмин намудани ҳайати шахсии ҷузъу томҳо ва нерӯҳои ба ихтиёри онҳо додасуда;
- ошкор сохтан, безарар ва нобуд сохтани лавозимоти ҷангии натаркида (аз ҷумла бомбаҳои авиатсионӣ) ва дигар маводи хатарноки тарканда, инчунин тоза кардани вайронаҳо ва қисмҳои осебдидаи конструксияҳои иншоотҳо бо усули тарконидан;
- гузаронидани санҷишҳои кимиёвӣю радиометрӣ ҷиҳати муайян намудани моддаҳои радиоактивӣ, захролудкунанда ва дигар маводи захрнок, танзими дараҷа ва таъмири таҷҳизотҳои дозиметрӣ ва воситаҳои ҳифзи инфиродӣ, назорати ҳолати воситаҳои ҳаводихии иншоотҳои муҳофизатӣ;
- таъминоти техникӣ ва ақибгоҳии ҷузъу томҳо.

Роҳбарии бевоситаи қўшунҳои мудофияи гражданиро Раиси Кумитаи ҳолатҳои фавқулодда ва мудофияи граждани назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом медиҳад (Қонуни ҶТ аз 5.03.2007 № 229).

Тартиби пурра кардан ва таҷҳизонидани қўшунҳои мудофияи граждани, ҳайат ва вазифаҳои онҳо мутобиқи қонунгузори Чумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

Моддаи 18. Нерӯҳои ҷайриҳарбии мудофияи граждани

Нерӯҳои ҷайриҳарбии мудофияи граждани - ин отрядҳо, командаҳо, бригадаҳо, дружинаҳо ва дигар нерӯҳои мебошанд, ки дар заминаи ташкилотҳо бо принсипи ҳудудию истеҳсоли дар асоси штатҳои муқарраркардашуда таъсис дода шуда, бо техника ва молу мулкҳои махсус муҷаҳҳаз ва барои иҷрои вазифаҳои мудофияи граждани омода карда шудаанд (Қонуни ҚТ аз 27.11.2014 № 1147).

Ба нерӯҳои ҷайриҳарбии шаҳрвандони Чумҳурии Тоҷикистон метавонанд дохил шаванд: мардҳои синни аз 18 то 63-сола, занҳои синни аз 18 то 58 - сола, ҷайр аз шахсони ӯҳдадори ҳарбии дошта, ки амрномаҳои сафарбарсозӣ доранд, маъҷубони гурӯҳҳои I, II, III, занҳои ҳомиладор, занҳои, ки дорони фарзандони то синни 8 - сола мебошанд, инчунин занҳои, ки маълумоти миёна ва олии тиббӣ гирифта, фарзандони то синни 3-сола доранд.

Тартиби таъсис додан ва фаъолияти нерӯҳои ҷайриҳарбии мудофияи граждани аз ҷониби Ҳукумати Чумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

Моддаи 19. Шабакаҳои дидбонӣ ва назорати лабораторӣ

Назорати захролудшавии муҳити зист бо моддаҳои радиоактивӣ, кимиёвӣ, биологӣ (бактериологӣ) ва дигар воситаҳо, инчунин ҳангоми сар задани эпидемияҳо, эпизоотияҳо, эпифитотияҳо ва дигар касалиҳои сирояткунанда аз ҷониби шабакаҳои дидбонӣ ва назорати лабораторӣ бурда мешавад.

Ба ҳайати шабакаҳои дидбонӣ ва назорати лаборатории мудофияи граждани дохил мешаванд:

- стансияҳои санитарӣ-эпидемиологӣ;
- лабораторияҳо ва стансияҳои ветеринарӣ;
- лабораторияҳои агрокимиёвӣ;
- стансияҳои муҳофизати растаниҳо;
- стансияҳои обу ҳавосанҷӣ;
- лабораторияҳои назорати аналитикии муҳити зист.

Шабакаи дидбонӣ ва назорати лабораторӣ дар замонҳои осоишта ва ҷанг вазифадор аст, ки мунтазам ва сари вақт оид ба ҳолати муҳити зист ва сар задани эпидемияҳо, эпизоотияҳо, эпифитотияҳо ва дигар касалиҳои сирояткунанда ба мақомоти идораи мудофияи граждани маълумот диҳад, чораҳои зарурӣ андешад ва вазифаҳои, ки оид ба мудофияи граждани дар назди онҳо гузошта мешаванд, иҷро намояд.

Тартиби ташкил ва пешбурди шабакаҳои дидбонӣ ва назорати лабораторӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

БОБИ 6. ТАЙЁРИ ВА ОМУЗИШ ОИД БА МУДОФИАИ ГРАЖДАНӢ

Моддаи 20. Тайёрии ҳайати роҳбарикунанда, фармондеҳӣ ва сардорон, ҳайати шахсии кӯшунҳо ва нерӯҳои ҷайринизомии мудофияи граждани

Тайёрии ҳайати роҳбарикунанда ва фармондеҳӣ ва сардорони мудофияи граждани чунин амалӣ сохта мешавад:

- дар Маркази ҷумҳуриявии таълимӣ-методӣ, марказҳои таълимӣ-методии Кумитаи ҳолатҳои фавқулодда ва мудофияи граждани назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе, шаҳру ноҳияҳо бо озод намудан аз истеҳсолот, нигоҳ доштани музди миёнаи меҳнат ва пардохти хароҷоти сафари хизматӣ аз ҷои кори асосӣ, тибқи тартиби муқаррарнамудаи санадҳои меъёрию ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон (Қонуни ҚТ аз 2.01.2019 № 1565);

- дар ташкилотҳо, ҳар сол бе озод намудан аз истеҳсолот, тибқи барномаҳои тайёрии онҳо, ки аз ҷониби Кумитаи ҳолатҳои фавқулодда ва мудофияи граждани назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия ва тасдиқ карда мешаванд (Қонуни ҚТ аз 5.03.2007 № 229).

Тайёрии ҳайати фармондеҳӣ ва шахсии кӯшунҳои мудофияи граждани ва сохторҳои начотдиҳӣ дар марказҳои таълимӣ, дар маҳалҳои ҷойгиршавии доимӣ, инчунин дар ҷамъомадҳо ва машғулиятҳои гуногун, ки берун аз қисмҳои ҳарбӣ ва ҷузъу томҳо гузаронида мешаванд, бо тартиби муайяннамудаи Кумитаи ҳолатҳои фавқулодда ва мудофияи граждани назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мувофиқи барномаҳои тайёрии онҳо баргузор мегарданд (Қонуни ҚТ аз 5.03.2007 № 229).

Тайёрии ҳайати шахсии нерӯҳои ҷайриҳарбии мудофияи граждани дар ҷои кор бе озод намудан аз истеҳсолот, мувофиқи барномаҳои тайёрии онҳо, ки аз ҷониби Кумитаи ҳолатҳои фавқулодда ва мудофияи граждани назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия ва тасдиқ карда мешавад, амалӣ мегардад (Қонуни ҚТ аз 5.03.2007 № 229).

Моддаи 21. Омӯзиши аҳолии оид ба мудофияи граждани

Омӯзиши аҳолии оид ба мудофияи граждани дар ҷои кор ва истиқомат мувофиқи барномаҳои омӯзиши аҳолии оид ба мудофияи граждани, ки аз ҷониби Кумитаи ҳолатҳои фавқулодда ва мудофияи граждани назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия ва тасдиқ шудаанд ва дар асоси тартиби муқаррарнамудаи Сардори мудофияи граждани Ҷумҳурии Тоҷикистон бо роҳҳои гузаронидани машғулиятҳо ва машқҳо, инчунин аз тариқи воситаҳои ахбори умум анҷом дода мешавад (Қонуни ҚТ аз 5.03.2007 № 229).

Шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ба синни 16-солагӣ расидаанд, ба омӯзиши мудофиаи граждани ҷалб карда мешаванд.

Омӯзиши кормандоне, ки ба ҳайати нерӯҳои ҷайриҳарбӣ ва ҳадамоти мудофиаи граждани шомил нагаштаанд, дар ҷои кор бе озод намудан аз истеҳсолот амалӣ карда мешавад.

Омӯзиши хонандагони мактабҳои таҳсилоти ҳамагонӣ ва омӯзишгоҳҳои касбии техника, донишҷӯёни мактабҳои олии миёнаи махсус ва дигар муассисаҳои таълимӣ дар вақти таълим, мувофиқи барномаҳои аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқшуда ва бо тартиби муқаррарнамудаи Сардори мудофиаи граждани Ҷумҳурии Тоҷикистон гузаронида мешавад.

Омӯзиши аҳолии бекор дар ҷои зист бо тартиби муқаррарнамудаи Сардори мудофиаи граждани Ҷумҳурии Тоҷикистон гузаронида мешавад.

БОБИ 7. ТАЪМИНОТИ МОЛИЯВӢ ВА МОДДИЮ ТЕХНИКИИ МУДОФИАИ ГРАЖДАНӢ. МОЛУ МУЛКИ МУДОФИАИ ГРАЖДАНӢ

(Қонуни ҚТ аз 27.11.2014 № 1147)

Моддаи 22. Таъминоти молиявии чорабиниҳои мудофиаи граждани

Таъминоти молиявии чорабиниҳои мудофиаи граждани ба таври зайл сурат мегирад:

- дар вазорату идораҳо ва ташкилотҳои буҷетии тобеи онҳо-аз ҳисоби маблаҷҳои буҷети давлатӣ;
- дар вилоятҳо, шаҳру ноҳияҳо ва ташкилотҳои буҷетии тобеи онҳо-аз ҳисоби маблаҷҳои буҷетҳои дахлдор;
- дар дигар ташкилотҳо-аз ҳисоби маблаҷҳои худии онҳо.

Таъминоти молиявии чорабиниҳои мудофиаи граждани метавонад аз ҳисоби маблаҷҳои фондҳои ҷамъиятӣ амалӣ гардад.

Гурӯҳбандии чорабиниҳои мудофиаи граждани аз ҷониби Кумитаи ҳолатҳои фавқулодда ва мудофиаи граждани назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мувофиқа бо вазорату идораҳои дахлдори Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад (Қонуни ҚТ аз 5.03.2007 № 229).

Моддаи 23. Таъминоти кӯшунҳо ва дигар сохторҳои ҳарбикунонидашуда, мақомоти идора ва муассисаҳои мудофиаи граждани

Қисмҳои ҳарбӣ, ҷузъу томҳо ва дигар сохторҳои ҳарбикунонидашудаи мудофиаи граждани, инчунин хизматчиёни мақомоти идора, нуқтаҳои фармондеҳӣ, Маркази ҷумҳуриявии таълимӣ - методӣ, марказҳои таълимӣ-методии Кумитаи ҳолатҳои фавқулодда ва мудофиаи граждани назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо, шаҳри Душанбе, шаҳру ноҳияҳо, Озмоишгоҳи ҷумҳуриявии кимиёвӣ-

радиометрӣ ва дигар муассисаҳои оид ба ҳолатҳои фавқулодда ва мудофияи граждани аз ҳисоби буҷетҳои маҳалли ва ҷумҳуриявӣ бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон нигоҳ дошта мешаванд (Қонуни ҚТ аз 2.01.2019 № 1565).

Мақомоти идора, курсҳо, озмоишгоҳҳо, нуқтаҳои идоракуни, дигар муассисаҳои мудофияи граждани дар вазоратҳо, идораҳо ва ташкилотҳои вилоятҳо, шаҳрҳо инчунин кормандони ин мақомоту идора ва муассисаҳо ба истиснои хизматчиёни ҳарбие, ки хизмати ҳарбиرو дар Кумитаи ҳолатҳои фавқулодда ва мудофияи граждани назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва сохторҳои таркибии он адо менамоянд, мутобиқан аз ҳисоби сметаи хароҷоти нигоҳдории вазорату идораҳо, ки аз буҷети ҷумҳуриявӣ ва маблаҷҳои худии ташкилотҳо ҷудо карда мешавад, нигоҳ дошта мешаванд (Қонуни ҚТ аз 5.03.2007 № 229).

Моддаи 24. Таъминоти моддию техникии эҳтиёҷоти мудофияи граждани

Таъминоти моддию техникии ҳалли вазифаҳои мудофияи граждани аз ҳисоби воситаҳои, ки барои маблаҷгузори чорабиниҳои мудофияи граждани, нигоҳдории қисмҳои ҳарбӣ, ҷузъу томҳо, мақомоти идоракунанда ва дигар муассисаҳои мудофияи граждани ҷудо карда мешаванд, сураат мегирад.

Барои таъмини мақомоти идора, нерӯҳои чайриҳарбии мудофияи граждани, кормандон, хизматчиёни ташкилотҳо ва аҳоли бо молу мулки мудофияи граждани дар вилоятҳо, шаҳру ноҳияҳо, манбаъҳои эҳтиётӣ ва дар ташкилотҳо бошад, захираҳои эҳтиётӣ ин воситаҳо ташкил карда мешаванд (Қонуни ҚТ аз 27.11.2014 № 1147).

Номгӯй, ҳаҷм, тартиб ва мӯҳлати ҷамъоварии манбаъҳо ва захираҳои эҳтиётӣ ин воситаҳо, инчунин тартиби истифодаи онҳо аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

Моддаи 25. Амволи мудофияи граждани

Ба амволи мудофияи граждани иншоотҳои муҳофизатӣ, воситаҳои огоҷкунии мутамарказонидашуда, озмоишгоҳҳо, анборҳои воситаҳои ҳифзи инфиродӣ, таҷҳизоти тадқиқотӣ, радиатсионӣ кимиёвӣ, назорати дозиметрӣ ва дигар воситаҳои моддию техникие, ки моликияти ҷумҳуриявӣ ё коммуналии мудофияи граждани мебошанд, инчунин аз ҳисоби буҷетҳои дахлдор, маблаҷҳои вазорату идораҳо ва муассисаҳо ташкил ё харидорӣ гардидаанд ва ба манфиати мудофияи граждани истифода мешаванд, дохил мешаванд.

Истифода намудани молу мулки мудофияи граждани бо мақсадҳои дигар манъ буда, тартиби истифодаи онҳо барои эҳтиёҷоти иқтисодӣ дар давраи осоишта аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва қоидаҳои сохтмонӣ оид ба чорабиниҳои муҳандисии техникие мудофияи граждани муайян карда мешавад (Қонуни ҚТ аз 2.01.2019 № 1565).

Дар иншоотҳои радиатсионӣ, кимиёвӣ хатарнок ва тарканда, додани молу мулки мудофияи граждани ҳамчун моликияти воҳидҳои маъмурию худудӣ, моликияти коммуналӣ, инчунин ба иҷора додани онҳо манъ аст (Қонуни ҚТ аз 27.11.2014 № 1147).

Ба дигар ташкилотҳо додани молу мулки мудофияи граждани дар асоси тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад (Қонуни ҚТ аз 27.11.2014 № 1147).

Дар сурати таҷйир ёфтани сохтори идора, шакл ва усулҳои фаъолияти хоҷагидорӣ, ташкилотҳои ба дигар сохтор додашаванда ё ба дигар шакли ташкилӣ ва ҳуқуқӣ гузаранда, таъиноти мақсадноки молу мулки мудофияи граждани инчунин супоришҳо оид ба ташкил ва захираи онҳоро нигоҳ медоранд (Қонуни ҚТ аз 27.11.2014 № 1147, аз 2.01.2019 № 1565).

БОБИ 8. КАФОЛАТҲОИ ДАВЛАТИИ ҶИМОЯИ ҲУҚУҚӢ ВА ИҶТИМОИИ ХИЗМАТЧИЁНИ ҶАРБИИ МУДОФИАИ ГРАЖДАНӢ

Моддаи 26. Кафолатҳои давлатии ҷимояи ҳуқуқӣ ва иҷтимоии хизматчиёни ҷарбии мудофияи граждани

Хизматчиёни ҷарбии қисмҳои ҷарбӣ, ҷузъу томҳо, мақомоти идора ва муассисаҳои мудофияи граждани хизмати ҳақиқии ҷарбиरो адо мекунанд. Хизматчиёни ҷарбӣ дар масъалаҳои адои хизмати ҷарбӣ, таъминоти пулӣ ва дигар навъҳои таъминот, ҷимояи ҳуқуқию иҷтимоӣ ва дигар намудҳои ҷимоя аз тамоми ҳуқуқҳо, кафолатҳои давлатӣ ва ҷубронпулиҳое, ки қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон барои хизматчиёни ҷарбии Қувваҳои мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян кардааст, истифода мебаранд.

Чалб кардани хизматчиёни ҷарбии қўшунҳо, ҷузъу томҳо ва дигар воҳидҳои ҷарбикунонидашуда, мақомоти идора ва муассисаҳои мудофияи граждани ба иҷрои вазифаҳои ба онҳо мансубнабуда манъ аст.

Ҳуқуқ, кафолатҳои давлатӣ ва ҷубронпулиҳо, ки қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон барои аъзои оилаи хизматчиёни ҷарбии Қувваҳои мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ менамояд, ба аъзои оилаи хизматчиёни ҷарбӣ, қўшунҳо, ҷузъу томҳо, воҳидҳои ҷарбикунонидашуда ва мақомоти идораи мудофияи граждани низ татбиқ карда мешаванд.

Моддаи 27. Сучуртаи шахсоне, ки барои иҷрои чорабиниҳои мудофияи граждани чалб карда мешаванд.

Шахсоне, ки бо қарори мақомоти давлатӣ барои кор, чиҳати чорабиниҳои мудофияи граждани чалб карда мешаванд (ба сафари хизматӣ фиристода мешаванд) дар ҳолати ба ҳалокат расидан (фавтидан) ё расидани осеб ба саломатиашон, бояд пешакӣ бо сучуртаи ҳатмии давлатӣ фаро гирифта шаванд.

Тартиби сучуртаи ҳатмии давлатии шахсоне, ки барои иҷрои чорабиниҳои мудофиаи граждани ҷалб карда мешаванд, аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

БОБИ 9. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

Моддаи 28. Ҷавобгарӣ барои риоя накардани Қонуни мазкур

Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ барои риоя накардани талаботи Қонуни мазкур мувофиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд (Қонуни ҚТ аз 27.11.2014 № 1147).

Моддаи 29. Дар бораи безътибор донистани Қонуни амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи мудофиаи граждани"

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 4 ноябри соли 1995 "Дар бораи мудофиаи граждани" (Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 1995, №22, моддаи 274, соли 1998, № 22, моддаи 316) аз эътибор соқит карда шавад.

Моддаи 30. Тартиби мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур

Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

Президенти

Ҷумҳурии Тоҷикистон Э. Раҳмон

ш. Душанбе 28 феввали соли 2004 № 6